

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır

20 Nisan 2018
CUMA

Sayı : 30397

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARLARI

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2018/173

- Açık bulunan 1 inci derece kadrolu ve + 3000 ek göstergeli Bolu Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne Bekir KOÇYİĞİT'in atanması, 657 sayılı Kanununun 76 ncı maddesi ile 2451 sayılı Kanununun 2 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.
- Bu Kararı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı yürütür.

19/04/2018

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM
Başbakan

Fatma Betül SAYAN KAYA
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2018/104

- Açık bulunan 1 inci derece kadrolu ve +7000 ek göstergeli Devlet Personel Başkanlığına Enes POLAT'ın atanması, 657 sayılı Kanununun 76 ncı maddesi ile 2451 sayılı Kanununun 2 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.
- Bu Kararı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

19/04/2018

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM
Başbakan

Jülide SARİEROĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Dışişleri Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2018/108

1. Açık bulunan 1 inci derece kadrolu Bakanlık Müşavirliğine, Büyükelçi Hüseyin Avni AKSOY'un atanması, 657 sayılı Kanunun 59 ve 76 ncı maddeleri ile 2451 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.
2. Bu Kararı Dışişleri Bakanı yürütür.

19/04/2018

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANIBinali YILDIRIM
BaşbakanMevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışişleri BakanıMillî Eğitim Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2018/196

1. Açık bulunan 1 inci derece kadrolu ve +3600 ek göstergeli Bakanlık Müşavirliğine, Hasan MISIRCI'nın atanması, 657 sayılı Kanunun 59 ve 74 üncü maddeleri ile 2451 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.
2. Bu Kararı Milli Eğitim Bakanı yürütür.

19/04/2018

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANIBinali YILDIRIM
Başbakanİsmet YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı**YÖNETMELİKLER**Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından:**GENEL AYDINLATMA YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 27/7/2013 tarihli ve 28720 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Aydınlatma Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h), (p) ve (ş) bentleri yürürlükten kaldırılmış, aynı fıkranın (ı) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkra aşağıdaki (z), (aa) ve (bb) bentleri eklenmiştir.

“ı) Genel aydınlatma: Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, çıkmaz sokak, yürüyüş yolu, alt-üst geçit, yaya alt-üst geçidi, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ve mevcut genel aydınlatma tesisi güzergâhında yer alan yerlerin kullanılmasına hizmet eden ve bunların devamı niteliğindeki yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerlerinin aydınlatılması ile trafik sinyalizasyonunu,”

“z) Süs aydınlatma: Genel aydınlatma hat veya tesislerinden beslenen ancak genel aydınlatma kapsamında bulunmayan ve genel aydınlatma amacından çok süs amaçlı yapılan ışıklı reklam, logo veya ilan panosu gibi her türlü aydınlatmalar,

aa) Yaya alt geçidi: Yayaların karayolu veya demiryolunu alttan geçmesini sağlayan yapıyı,

bb) Yaya üst geçidi: Yayaların karayolu veya demiryolunu üstten geçmesini sağlayan yapıyı”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye aşağıdaki onuncu fıkra eklenmiştir.

“(1) Dağıtım şirketi; dağıtım bölgesindeki yerleşim yerlerinde bulunan, otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, köprü, meydan, kavşak, yürüyüş yolu ve yaya geçidi aydınlatmasından ve bunlara ait gerekli aydınlatma ve ölçüm sistemlerinin tesis edilmesi ve işletilmesinden sorumludur. Bu sorumluluk, imar planlarında bulvar, cadde veya çıkmaz sokaklar dâhil, sokak olarak belirlenen meskûn yerlerin tamamını kapsar.

(2) Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, çıkmaz sokak, alt-üst geçit, yaya alt-üst geçidi, köprü, meydan, kavşak, yürüyüş yolu ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve ticari faaliyette bulunulmayan kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerleri gibi halka açık yerlerin aydınlatmaları ile trafik sinyalizasyonu genel aydınlatma kapsamında değerlendirilir ve enerji giderleri genel aydınlatma kapsamında ödenir. Ticari, reklam, ilan ve benzeri amaçlı panoların aydınlatmaları ile süs aydınlatmalar için harcanan enerji genel aydınlatma kapsamında değerlendirilmez.”

“(4) Halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, yürüyüş yolu, tarihî ve ören yerlerinin aydınlatılması ile alt-üst geçit, yaya alt-üst geçidi ve trafik sinyalizasyonu için gerekli sistemlerin tesisi ve işletilmesi ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aittir. İlgili kurum ve kuruluşlar tesis edip bakım-onarımını yaptıkları bu tür tesislerin işletme yükümlülüğünü dağıtım şirketine devredebilirler.”

“(10) Mevcut genel aydınlatma tesisi güzergâhında yer alan kamunun genel kullanımına yönelik yerlerin kullanılmasına hizmet eden ve bunların devamı niteliğindeki yerler genel aydınlatma kapsamında değerlendirilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Bu madde kapsamında yapılacak aydınlatmalarda ışık kirliliğine yol açılmaması ve azami enerji tasarrufu sağlanması için bu tesislerin işletilmesinden sorumlu ilgili kuruluşlar tarafından gerekli önlemler alınır.”

“(5) Genel aydınlatmaya ilişkin proje onay ve kabul işlemleri, Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve kuruluşlarca yapılır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Genel aydınlatma tesislerinin tasarımı ve projelendirilmesi, yapım ve montajı, test ve kontrolü, kabulü, işletmeye alınması ve işletilmesi, bakım ve onarımı, tesislerde asgari emniyetin sağlanması ve kullanılacak malzemeler ile ilgili olarak TEDAŞ şartname, tip proje, usul ve esas ve bunun gibi düzenlemelerine uyulması gereklidir. TEDAŞ’ın düzenlemesinin bulunmaması durumunda;

a) Türk Standartları ya da TSE tarafından kabul gören DIN ve benzeri milli standartlar, EN ve benzeri bölgesel standartlar, IEC ile ISO ve benzeri uluslararası standartlar,

b) IEEE ve benzeri uluslararası kabul gören uygulama kodları ve teknik dokümanlar esas alınır.”

“(3) Genel aydınlatma tesislerinde hiçbir şekilde, standart dışı malzeme ve ekipman kullanılamaz. Türk Standardı ve TEDAŞ düzenlemesi bulunmayan konularda, ülkemizin şartları ve ilgili uluslararası veya diğer ülkelerin standartları esas alınarak TSE tarafından kabul edilen teknik özelliklere uygunluğunu belirten Kritere Uygunluk Belgesi (TSEK Markası) ya da ürün belgesine sahip olma şartı aranır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(e) Direk dikilmesi uygun olmayan bulvar, cadde, yürüyüş yolu, sokak, çıkmaz sokak, kavşak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerlerde aydınlatma şeklini belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 13** – (1) TEDAŞ tarafından; “dağıtım şirketlerince gönderilen faturalardaki tüketim miktarı ve bedellerinin gerçek durumu gösterip göstermediğine, aydınlatılan bölgenin 6446 sayılı Kanunda belirtilen genel aydınlatma bölgelerine dâhil olup olmadığına ilişkin dağıtım şirketleri nezdinde gerekli inceleme ve denetimler yapılır.

(2) İnceleme ve denetimler, 2/12/2017 tarihli ve 30258 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Dağıtım Şirketleri Denetim Yönetmeliği, bu Yönetmelik ile 2/8/2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Aydınlatma Tebliği kapsamında gerçekleştirilir.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) İnceleme ve denetimler sırasında bir dağıtım bölgesindeki genel aydınlatma kapsamındaki tüm sayaçlar denetlenebilir.

(3) Bir günlük yanma periyodunda ölçülüp tutanak altına alınan tüketim miktarları, dağıtım şirketinin değişik illerinden alınan yük profili bilgileri ile hesaplanan çalışma saatine bölünerek ilgili abone için güç değeri bulunur. Fatura dönemindeki genel aydınlatmanın ilgili aya ait toplam devrede bulunma saati, EPDK veya EPIAŞ tarafından onaylanan “Aydınlatma Profilleri”nde belirtilen günlük çalışma saatleri kullanılarak hesaplanır. Yaya ve araçların geçişi için 24 saat kullanılan alt geçitlerde devrede kalma süresi günlük 24 saat olarak alınır. Bulunan günlük çalışma süresi ile %4 tolerans ilave edilen güç değerleri kullanılarak ilgili abonelere ilişkin fatura dönemlerindeki “toplam mümkün olabilecek en yüksek tüketim miktarları” hesaplanır.

(4) OSOS tesis edilmiş sistemlerde, OSOS’tan alınan tüketimlerden hesaplanan güç bilgisi kullanılır. Geçmişe yönelik yapılacak inceleme ve denetimlerde de OSOS verileri kullanılır. Şirketin yük profili verilerinden geçmiş dönem fiili çalışma saatleri tespit edilemiyor ise şirketin EPDK veya EPIAŞ tarafından onaylanan ‘Aydınlatma Profillerinde’ günlük çalışma saatleri dikkate alınarak tüketim hesaplanır. OSOS tesis edilmiş sistemlerde ölçümüne ilişkin tereddüt duyulan sayaçlarla ilgili olarak TEDAŞ tarafından; anlık ve/veya çevrimiçi izlenebilen sayaçlarda OSOS verisi, anlık ve/veya çevrimiçi izlenemeyen sayaçlarda ise üçüncü fıkrada belirtilen metoda göre hesaplanan güç bilgisi kullanılır.

(5) İlgili abonelere ait hesaplanan en yüksek tüketim miktarları, inceleme ve denetime konu yıla ait talep edilen toplam tüketim miktarı ile karşılaştırılır. Talep edilen toplam tüketim miktarının en yüksek tüketim miktarlarından yüksek olması durumunda, en yüksek tüketim miktarlarını aşan kısmı “Bakanlıkça geri tahsil edilecek bedeller” listesine eklenir. En yüksek tüketim miktarlarından düşük olması durumunda ise fatura değeri esas alınır.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesinin ikinci fıkrasına “tahakkuk ettirilir.” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bu tahakkuklar geriye dönük olarak 12 (on iki) ayı geçemez. Son 12 (on iki) ay içerisinde yapılmış olan tespitler dikkate alınır.” ibaresi eklenmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki “dekoratif aydınlatma” ibaresi, “süs aydınlatması” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesine aşağıdaki dördüncü fıkra eklenmiştir.

“(4) Genel aydınlatma sayaçlarına ilişkin olarak TEDAŞ tarafından anlık ve/veya çevrimiçi izlenemeyen sayaçların tüketim giderlerinin ödemesi yapılmaz.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 20 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 20** – (1) Genel aydınlatma tesislerine ilişkin olarak otomatik sayaç okuma sistemi (OSOS), dağıtım şirketlerine tesis edilir ve işletilir. Kullanılacak sayaçlar, yük profili alma özelliğine sahip ve OSOS uyumlu aktif-reaktif (kombi) olmalıdır. Bu işlemler ile genel aydınlatma sayaçlarının tamamının uzaktan okuma kapsamına alınması, dağıtım şirketlerince gerçekleştirilir.

(2) OSOS kapsamında tesis edilecek sayaçlara TEDAŞ'a uzaktan erişim yetkisi verilir. Bu kapsamda dağıtım şirketleri, sayaç üzerinden alınan verilerin (yük profili, tüketim değerleri, kesinti bilgileri, sayaç bilgileri ve benzeri) anlık ve/veya çevrimiçi olarak izlenmesinden sorumludur.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “SEYT” ibaresi çıkarılmış, “abone adresi, sayaç numarası, hesaplanmış” ibaresinden sonra gelmek üzere “güç” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin birinci fıkrasına “bulvar, cadde, sokak” ibaresinden sonra gelmek üzere “çıkılmaz sokak, yürüyüş yolu” ibaresi ile “alt-üst geçit” ibaresinden sonra gelmek üzere “yaya alt-üst geçidi,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “öncelikle” ibaresi çıkarılmış, “ulaşan ihbar, şikâyet ve öneriler” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu Yönetmelikte belirlenen süreler dikkate alınarak” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 24** – (1) Genel aydınlatma kapsamındaki tesislere ilişkin uyumsuzluklar, aydınlatma komisyonunca çözüme kavuşturulur. Çözüme ulaşılamayan durumlarda, nihai kararı Bakanlık verir.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki “Çalışmayan Armatürler” başlıklı 25 inci madde eklenmiştir.

“Çalışmayan Armatürler

MADDE 25 – (1) TEDAŞ, şirketler bünyesinde yanmayan armatürlerin kontrolü amaçlı denetimler yapar. Denetimlerde tespit edilen yanmayan, yerinde olmayan armatür ve/veya önceden mevcut olan direklere ilişkin eksiklikler, TEDAŞ tarafından belirlenerek söz konusu eksikliklerin giderilmesi için ilgili dağıtım şirketine bildirilir.

(2) Yanmayan, yerinde olmayan armatür ve/veya önceden mevcut olan direklere ilişkin eksiklikler; TEDAŞ tarafından veya fotoğraflı olan ihbar ve şikâyetler yoluyla tespit edilir. Tespit edilen bu eksiklikler ilgili şirketlere elektronik, mail, yazı ve bunun gibi yollarla bildirilir.

(3) İmar alanı içinde; yeraltı kablo tamirati, direk montajı, komple pano değişimi gerektiren arızalar 72 saat içinde, diğer tüm arızalar 24 saat içerisinde giderilmelidir. Bu süreler imar alanı dışı için iki katı olarak uygulanır.

(4) Tespit edilen eksikliklerin, süresi içerisinde giderilmediği TEDAŞ tarafından veya fotoğraflı olarak tespit edilir. Yapılan bu tespitler, TEDAŞ tarafından Bakanlığa rapor edilir.

(5) Gerek görülmesi halinde bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar TEDAŞ tarafından belirlenir.

(6) Üçüncü fıkra kapsamında belirtilen süreler içerisinde ilgili dağıtım şirketleri tarafından eksikliklerin giderilememesi durumunda 6446 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin sekizinci fıkrası hükümleri uygulanır.”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Belediyeler, il özel idareleri, Karayolları, küçük sanayi siteleri, konut kooperatifleri, site yönetimleri, dağıtım lisansı olmayan OSB’ler ve Toplu Konut İdaresi tarafından genel aydınlatma kapsamında tesis edilen ve işletmeye alınan aydınlatma tesisleri; proje, onay ve kabul şartı aranmaksızın mevcut durumun tespiti yapılarak taraflar arasında imzalanacak bir protokolle, mülkiyeti TEDAŞ’a ait olmak üzere, 31/12/2018 tarihine kadar ilgili dağıtım şirketine iz bedelle devredilir. Başvurulması halinde dağıtım şirketi tarafından başvuru tarihinden itibaren 30 uncu gün itibariyle devir alınmış sayılır.”

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“OSOS kapsamına alınacak sayaçlar

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) TEDAŞ tarafından iletişim altyapısı bakımından yapılacak değerlendirmeler sonucunda OSOS kapsamına uygun olmadığı tespit edilen sayaçlar haricinde,

genel aydınlatma sayaçlarının tamamının OSOS kapsamına alınması işlemi 31/12/2018 tarihine kadar tamamlanır. OSOS kapsamına uygun olduğu halde bu kapsama alınmayan sayaçların tüketim değerlerine ilişkin olarak bir ödeme yapılmaz ve söz konusu sayaçların tüketim değerlerinin TEDAS tarafından gerçek zamanlı izlenmesine ilişkin altyapı ilgili dağıtım şirketleri tarafından oluşturulur. Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası 1/1/2019 tarihi itibarıyla uygulanır.”

MADDE 19 – Aynı Yönetmeliğin eki Ek-1’deki “dekoratif” ibareleri çıkarılmış “süs” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 20 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21 – Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	27/7/2013	28720
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
1-	28/1/2014	28896
2-	30/10/2015	29517
3-	7/5/2016	29705

Sağlık Bakanlığından:

ÖZEL HASTANELER YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 27/3/2002 tarihli ve 24708 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Özel hastane ön izin belgesinde hastanenin yatak kapasitesi belirtilir ve hastane bu kapasite ile ruhsatlandırılır. İmar mevzuatından kaynaklı ön izin projesinde belirtilen kapasite fazlası bina yatırımları hastaneye ilave kapasite hakkı vermez. Bakanlıkça onaylanmış ön izin projesine aykırı şekilde kapasite arttırmaya yönelik mekân, oda kat ilavesi veya ön izinden fazla hizmet alanı bulunması halinde ilgili sağlık tesisi ruhsatlandırılmaz.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 68 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ancak taşınma işlemi, Bakanlıkça yapılan planlamalara uygun bulunması halinde yapılabilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin Ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (m) ve (p) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“m) Özel hastaneler ve tıp merkezleri; Bakanlığın izni ve planlamalarına uygun olmak kaydıyla toplam uzman hekim kadrosundan 33’ün üstünde olanları aynı il içerisinde özel hastaneler veya tıp merkezlerine devredebilir.”

“p) Özel hastanelerin bulunduğu il içerisinde veya başka bir ilde taşınması için Bakanlığa başvurulur. Bakanlık başvuruyu, planlama ilkeleri çerçevesinde sağlık kuruluşu hizmeti sunulması için öngörülen asgari nüfus ve/veya ilde verilmesi hedeflenen sağlık hizmetleri ile uzman ve tabip dağılımı yönünden daha az yoğunluklu bölgeleri öncelikle dikkate alarak değerlendirir. Başvuru uygun görülür ise Bakanlıkça taşınmasına izin verilir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin geçici 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “en fazla dört yıl süreliğine” ibaresi ile dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan “en fazla dört yıl süreyle” ibareleri “uyum süresinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

TEBLİĞLER**Ekonomi Bakanlığından:****İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2018/13)****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğın amacı, 12/5/2017 tarihli ve 30064 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/14) ile Kore Cumhuriyeti ve Endonezya Cumhuriyeti menşeli 5503.20.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu altında kayıtlı “poliesterlerden sentetik devamsız lifler (poliester elyaf)” ürününe yönelik başlatılan ve T.C. Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütölen nihai gözden geçirme soruşturmasının tamamlanması neticesinde alınan kararın yürürlüğe konulmasıdır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Endonezya: Endonezya Cumhuriyeti’ni,

b) GTİP: Gümrük tarife istatistik pozisyonunu,

c) Güney Kore: Kore Cumhuriyeti’ni,

ç) Kurul: İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu’nu,

d) TGTC: İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli’ni, ifade eder.

Karar

MADDE 4 – (1) Yürütölen soruşturma sonucunda, mevcut önlemin yürürlükten kalkması durumunda dumpingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmıştır. Soruşturma kapsamındaki bilgi, bulgu ve tespitleri içeren “Bilgilendirme Raporu” Ek’de yer almaktadır.

(2) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ve Ekonomi Bakanının onayı ile 16/5/2012 tarihli ve 28294 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/11) kapsamında uygulanmakta olan dumpinge karşı önlemin mevcut haliyle uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Madde	Menşe Ülke	Firma Unvanı	Dampinge Karşı Önlem (CIF %)
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	Güney Kore	Tüm firmalar	6,20%
		Endonezya	P.T . İndorama Synthetics Tbk	6,20%
			Diğerleri	12%

Uygulama

MADDE 5 – (1) Gümrük idareleri, 4 üncü maddede GTİP, eşya tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamındaki ithalatında karşısında gösterilen oranlarda dumpinge karşı kesin önlemi tahsil ederler.

(2) Bilgilendirme raporunda soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup uygulamaya esas olan yürürlükteki TGTC’de yer alan GTİP ve 4 üncü maddede yer alan tablodaki eşya tanımıdır.

(3) Önleme tabi ürünün yürürlükteki TGTC’de yer alan tarife pozisyonunda yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Yürürlük

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

EK

BİLGİLENDİRME RAPORU**1. SORUŞTURMAYA İLİŞKİN GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER****1.1 Mevcut Önlem ve Soruşturma**

(1) 13/3/2000 tarihli ve 23992 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2000/2) ile tamamlanan soruşturma (esas soruşturma) sonucunda Kore Cumhuriyeti (Güney Kore) ve Endonezya Cumhuriyeti (Endonezya) menşeli poliesterlerden sentetik devamsız lif (poliester elyaf) ithalatında CIF bedelinin %6,2'si ile %37,4'ü arasında dumpinge karşı önlem yürürlüğe girmiştir.

(2) 10/3/2005 tarihli ve 25751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2005/8) ile başlatılan nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS), 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2006/26) ile sonuçlandırılarak dumpinge karşı önlem oranları CIF bedelinin %6,2'si ve %12'si arasında olmak üzere yeniden belirlenmiştir.

(3) 28/7/2011 tarihli ve 28008 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2011/15) ile başlatılan NGGS, 16/5/2012 tarihli ve 28294 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/11) ile sonuçlandırılarak önlemin aynen devamına karar verilmiştir.

(4) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin (Yönetmelik) 35'inci maddesinin ikinci fıkrası hükmüne 14/7/2016 tarihli ve 29770 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2016/32) vasıtasıyla mevcut önlemin yürürlükten kalkacağı ve ilgili ürünün yerli üreticilerinin mevzuatta öngörülen sürelerde yeterli delillerle desteklenmiş bir başvuru ile nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) açılması talebinde bulunabilecekleri duyurulmuştur.

(5) Bahse konu önlemin yürürlükten kalkması halinde önleme konu Güney Kore ve Endonezya menşeli üründe dumpingin ve zararın devam edebileceği veya yeniden meydana gelebileceği iddiasıyla Sasa Polyester Sanayi A.Ş. (Sasa) tarafından gerçekleştirilen ve Ertona Tekstil Plastik Geri Dönüşüm San. ve Tic. A.Ş., Yılmaz Ambalaj Atıkları Geri Dönüşüm San. ve Tic. Ltd.Şti., Koza Polyester San ve Tic. A.Ş. ve Gama Recycle Elyaf ve İplik Sanayi A.Ş. tarafından desteklenen başvuru üzerine, 12/5/2017 tarihli ve 30064 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/14) ile başlatılan NGGS, T.C. Ekonomi Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülerek tamamlanmıştır.

1.2 Yerli Üretim Dalının Temsil Niteliği

(1) Yönetmeliğin 18 ve 20 nci maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirmede yerli üretim dalını temsil niteliğini haiz olduğu anlaşılan Sasa firması nihai bildirimim ilgili bölümlerinde yerli üretim dalı olarak anılacaktır.

(2) Bu çerçevede nihai bildirim sonrasında taraflardan gelen görüşlerde, sektörde yaşanan kapasite artışları nedeniyle Sasa firmasının yerli üretim dalını temsil etme niteliğinin değiştiği ve ekonomik göstergelerin değerlendirilmesinde diğer firmaların da dahil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bakanlığımız tarafından yapılan değerlendirmede, Sasa'nın zarar inceleme dönemi boyunca yerli üretim dalını temsil niteliğini haiz olduğu görülmüştür.

1.3 Gözden Geçirme Dönemi

(1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampingin ve zararın devamı veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığının tespiti için 01/01/2014–31/12/2016 arasındaki dönem gözden geçirme dönemi olarak alınmıştır.

1.4 İlgili Tarafların Bilgilendirilmesi ve Toplanan Bilgilerin Değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Bakanlık tarafından bilinen Güney Kore ve Endonezya'da mukim üreticilerine/ihracatçılara, Türkiye'de yerleşik ithalatçılara ve ayrıca soruşturmaya konu ülkede yerleşik diğer üreticilere/ihracatçılara iletilebilmesini teminen anılan ülkelerin Ankara'daki Büyükelçiliklerine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara soru formunu yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. Ayrıca ilgili tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(4) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile işbirliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(5) Soruşturma döneminde ithalat gerçekleştirdiği tespit edilen ithalatçı firmalardan kendilerine soru formu gönderilmiş olanların 19'undan soru formuna yanıt alınmıştır.

(6) Kendilerine soru formu gönderilmiş üretici/ihracatçı firmalardan Huvis Corporation, PT Indo-Rama Syn. Tbk. ve Toray Chemical Korea Inc. ve tacir firmalardan ise Advansa Marketing GMBH tarafından soru formuna yanıt verilmiştir.

(7) Soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek nitelikteki bilgi ve bulguları içeren "Nihai Bildirim Raporu" ilgili tarafların bilgisine sunulmuştur. Nihai Bildirim Raporu'na ilişkin olarak ilgili tarafların görüşleri alınmıştır.

(8) Soruşturma sırasında ilgili taraflardan gelen dinleme toplantısı talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede, üretici/ihracatçı ve ithalatçı firmalar ile diğer ilgili tarafların katılımıyla 13/3/2018 tarihinde bir kamu dinleme toplantısı düzenlenmiştir. Bu şekilde, tüm ilgili taraflara soruşturma ile ilgili konularda görüş ve iddialarını sözlü olarak da sunma fırsatı tanınmıştır.

(9) Tarafların soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlarına bu raporun ilgili bölümlerinde değinilmiştir.

1.5 Yerinde Doğrulama Soruşturması

(1) Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde yerli üretim dalı nezdinde yerinde doğrulama soruşturması yapılmamıştır.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

(1) Soruşturma konusu ürün; 5503.20.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan “poliesterlerden sentetik devamsız lifler (poliester elyaf)” dir.

(2) Poliester elyaf, çekim ve ısılabitleme işlemlerinden geçmiş poliester filamentlerden ya da devamlı lifler demetinden elde edilmekte olup kullanım yeri ve amacına göre alıcı tarafından talep edilen boyda kesilmektedir. Ürün teknik tekstilde (nonwoven), karışımli iplik üretiminde, ayrıca yatak ve yorgan gibi çeşitli ev tekstili ürünlerinde dolgu malzemesi olarak kullanılmaktadır.

(3) Ürünün üretim sürecine bakıldığında, Dimetil Tereftalat (DMT) veya Terephthalic Acid (PTA) ile Monoetilen Glikol (MEG) ana hammaddelerinin kimyasal birleşimi ile ester değişim ve polimerizasyon safhalarından sonra filament haline getirilmektedir. Daha sonra bu filament demetlerinin birleştirme, çekme, kıvrıkcık verme ve finiş (yağ) verme işlemlerinden sonra elde edilen ürünün istenilen boylarda kesilerek balyalanması ile sevk için hazır hale getirilmektedir.

(4) Yerli üretim dalı tarafından üretilen poliester elyaf ile soruşturma konusu ülkeler menşeli poliester elyafın benzer ürün olduğu tespiti mevcut önleme esas soruşturmada yapılmıştır. Yapılan incelemeler neticesinde fiziksel özellikler, ürün çeşitliliği, kullanım alanları, tüketici algılaması ve dağıtım kanalları bakımından yerli üretici tarafından üretilen ürün ile soruşturmaya konu ülke menşeli ürün arasında “benzer ürün” tanımı açısından ayırım yaratan herhangi bir farklılığın ortaya çıktığına ilişkin yeni bir bilgiye ulaşılmamıştır. Bu itibarla, 2000/2, 2006/26 ve 2012/11 sayılı Tebliğlerde soruşturma konusu ürün ve benzer ürüne yönelik tespitleri değiştirecek herhangi bir bilgi mevcut olmadığından anılan belirlemeler geçerliliğini sürdürmektedir.

(5) Bazı ithalatçılar tarafından soruşturma konusu ürün tiplerinden olan low melt elyaf ürününün yerli üretim dalı tarafından üretilmediği iddia edilmiştir. Mevzuat çerçevesinde yerli üretim dalı tarafından ürünün tüm tiplerini üretmek gibi bir zorunluluk bulunmamakla birlikte yerli üretim dalı tarafından yapılan açıklamada, firmanın üretilmediği iddia edilen low melt ürünlere ait polimeri yıllardır üretmekte ve satmakta olduğu, müşteri talebi ile bu polimerden monokomponent low melt üretimi yapılabildiği ve farklı tipte low melt polimerler ve elyaf lar üretilmediği bilgisi verilmiştir. Diğer taraftan, bikomponent low melt poliester elyaf üretimi için de yatırım projesi hazırlandığı ve yakın zamanda bu projenin hayata geçirileceği belirtilmiştir.

3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

3.1 Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir.

(2) Soruşturma sırasında yeni bir dumping marjı hesaplanmamış, esas soruşturmada hesaplanmış olan dumping marjı gösterge olarak dikkate alınmıştır.

3.2 Esas Soruşturmada Tespit Edilen Damping Marjları

(1) Esas soruşturmada tespit edilen dumping marjları, önlemin uygulanmadığı ortamda ihracatçı firmaların davranışlarını ve yapabilmeleri muhtemel olan dumpingi göstermesi açısından önem taşımaktadır.

(2) Buna göre, esas soruşturma sırasında Güney Kore'de yerleşik üretici-ihracatçı firmalar Saehan Industries Inc. için %11,9, Sk Chemicals Co. Ltd. için %11,9 ve diğer firmalar için %24,6 oranında; Endonezya'da yerleşik üretici-ihracatçı firmalardan Pt Indorama Synthetics Tbk. için %6,2, Pt Polysindo Eka Perkasa için %29,5 ve diğer firmalar için %37,4 oranında dumping marjı hesap edilmiştir.

(3) Bu çerçevede nihai bildirim sonrasında taraflardan gelen görüşlerde, esas soruşturmada tespit edilen dumping marjlarının esas soruşturma üzerinden zaman geçmiş olması nedeniyle bu soruşturma için gösterge olamayacağı ve yeniden dumping marjı hesaplanması gerektiği ifade edilmiştir. Yönetmeliğin 40 ve 41 inci maddeleri çerçevesinde yürütülen NGGS kapsamında dumping marjı hesaplama zorunluluğu bulunmamaktadır.

3.3 Diğer Ülkeler Tarafından Uygulanmakta Olan Damping Önlemleri

(1) Soruşturma konusu ülkelere diğer ülkeler tarafından uygulanan dumping önlemleri yada dumping soruşturmaları ihracatçı firmaların davranışlarını ve yapılabilmesi muhtemel olan dumpingi göstermesi açısından önem taşımaktadır.

(2) Bu çerçevede, ABD tarafından 25/5/2000 tarihinden beri Güney Kore menşeli polyester elyaf ithalatına karşı dumping önlemi uygulanmakta olup ince denyeli polyester elyaf ve low melt polyester elyaf tiplerinin ithalatında ise halihazırda dumping soruşturması yürütülmektedir.

4. ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

4.1 Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, gözden geçirme döneminde yerli üretim dalındaki zarar durumu ve önlemlerin yürürlükten kalkması halinde zarara etki edebilecek muhtemel gelişmeler incelenmiştir. Bu çerçevede, ithalatın miktarı ve gelişimi, ithalat fiyatlarının gelişimi, fiyat kırılması ve baskısı ile yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri 4 üncü maddede belirtilen gözden geçirme dönemi için incelenmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturmaya konu ülkeden yapılan ithalatın incelemesinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılmıştır.

4.2 Ürünün Genel İthalatının Gelişimi ve Fiyatları

(1) TÜİK'den alınan veriler çerçevesinde, soruşturma konusu ürünün genel ve başvuru konusu ülkelerden ithalatı incelenmiştir.

(2) Önleme konu ürüne ilişkin genel ithalat istatistiklerine bakıldığında, ürünün 2014 yılında 154 bin ton olan ithalat miktarının, 2015 yılında 164 bin tona yükseldiği ve 2016 yılında ise 152 bin ton seviyesine gerilediği görülmektedir. Önleme konu ürün ithalatı değer olarak incelendiğinde ise 2014 yılında 240 milyon ABD Doları, 2015 yılında 201 milyon ABD Doları seviyelerinde gerçekleşen ithalatın 2016 yılında ise 170 milyon ABD Dolarına gerilediği tespit edilmiştir.

(3) Yukarıdaki veriler çerçevesinde ürün ithalatının ortalama birim fiyatları hesaplanmıştır. Buna göre ithalatın ortalama birim fiyatları incelenen yıllar itibariyle düşüş trendi göstermiş ve sırasıyla 1.555 ABD Dolar/Ton, 1.223 ABD Dolar/Ton ve 1.116 ABD Dolar/Ton olarak gerçekleşmiştir.

4.3 Soruşturma Konusu Ülkelerden Ürünün İthalatının Gelişimi ve Fiyatları

(1) Önleme konu ürünün Güney Kore'den yapılan ithalatı 2014-2016 yıllarında artış göstermiş ve sırasıyla 7.018 ton, 9.585 ton ve 10.552 ton olarak gerçekleşmiştir. İthal birim fiyatları düşüş göstermesine rağmen miktar bazında artış olması sebebiyle değer bazında ithalat da artış göstermiş ve yıllar itibariyle 13,1 milyon ABD Doları, 14 milyon ABD Doları ve 12,8 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Güney Kore menşeli ürün ithalatının toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ise 2014 yılında % 4,5 olan payın 2016 yılında %7 seviyesine yükseldiği görülmektedir.

(2) Güney Kore menşeli ithalatın birim fiyatlarına bakıldığında ise genel ithalat birim fiyatlarında yaşanan gerilemeye benzer bir eğilimin olduğu görülmektedir. 1.869 ABD Dolar/Ton olarak gerçekleşen 2014 yılı birim fiyatı, %35 düşüş göstererek 2016 yılında 1.216 ABD Dolar/Ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

(3) Endonezya'dan yapılan ithalat ise 2014-2016 yılları arasında sırasıyla 4.135 ton, 568 ton ve 37 ton olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan ithalat değerleri ise 2014 yılında 5,3 milyon ABD Doları, 2015 yılında 727 bin ABD Doları ve 2016 yılında ise 99 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Endonezya menşeli ürün ithalatının toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ise 2014 yılında %2,7 olan payın 2016 yılında %0,02 seviyesine gerilediği görülmektedir.

(4) Endonezya menşeli ithalatın birim fiyatları ise genel ithalat birim fiyatlarının aksine artış göstermiştir. Söz konusu ithal birim fiyatları 2014 yılında 1.286 ABD Dolar/Ton, 2015 yılında 1.280 ABD Dolar/Ton ve 2016 yılında ise 2.665 ABD Dolar/Ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.4 Diğer Ülkelerden Ürünün İthalatının Gelişimi ve Fiyatları

(1) Önleme konu ürüne ilişkin diğer ülkelerden gerçekleşen ithalat istatistiklerine bakıldığında, ürünün 2014 yılında 143 bin ton olan ithalatının, 2015 yılında 154 bin tona yükseldiği ve 2016 yılında ise 142 bin ton seviyesine gerilediği görülmektedir. Önleme konu ürün ithalatı değer olarak incelendiğinde ise 2014 yılında 222 milyon ABD Doları, 2015 yılında 186 milyon ABD Doları seviyelerinde gerçekleşen ithalatın 2016 yılında ise 157 milyon ABD Dolarına gerilediği tespit edilmiştir.

(2) Yukarıdaki veriler çerçevesinde ürün ithalatının ortalama birim fiyatları hesaplanmıştır. Buna göre ithalatın ortalama birim fiyatları incelenen yıllar itibariyle düşüş trendi göstermiş ve sırasıyla 1.547 ABD Dolar/Ton, 1.208 ABD Dolar/Ton ve 1.108 ABD Dolar/Ton olarak gerçekleşmiştir.

(3) Bu çerçevede nihai bildirim sonrasında taraflardan gelen görüşlerde, önlem konusu ülkeler haricinde yer alan ülkelerden ithalat artışının olduğu vurgulanarak yerli üretim dalı tarafından iddia edilen zararın bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Halihazırda Güney Kore ve Endonezya ile birlikte Çin, Hindistan, Tayvan ve Tayland menşeli poliester elyaf ithalatında dampinge karşı önlem uygulanmaktadır. Bu durumda önleme tabi olmayan ülkelerden ithalat artışı yaşanması beklenen bir durumdur.

4.5 Yurtiçi Tüketim ve Pazar Payı

(1) Soruşturma konusu ithalatın nispi olarak değişimini görebilmek için, söz konusu ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı incelenmiştir. Bu bağlamda, tespit edilen tüm yerli üreticilerden temin edilen yurt içi satış miktarları ile genel ithalat miktarları ton bazında toplanarak ilgili yılda benzer mala ilişkin Türkiye toplam tüketim rakamı elde edilmiştir. Veriler eğilimin sağlıklı şekilde görülmesi için 2014 yılı 100 olacak şekilde endekslenmiştir.

(2) Bu veriler çerçevesinde, Türkiye benzer mal tüketimi endeksi değeri 2014 yılı için 100 olarak alındığında 2015 yılında 116'ya, 2016 yılında ise 126'e yükselmiştir.

(3) Yerli üretim dalının pazar payı 2014 yılında 100 iken, 2015 yılında 77'ye gerilemiş 2016 yılında ise 101 seviyesinde gerçekleşmiştir.

(4) Güney Kore'nin Türkiye benzer mal tüketimi içindeki pazar payı 2014-2016 yıllarında artış göstermiş olup sırasıyla 100, 118 ve 120 olarak gerçekleşmiştir.

(5) Endonezya'nın Türkiye benzer mal tüketimi içindeki pazar payı ise 2014-2016 yıllarında azalış göstererek sırasıyla 100, 12 ve 1 olarak gerçekleşmiştir.

(6) Diğer ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın Türkiye benzer mal tüketimi içindeki pazar payı ise 2013-2015 döneminde sırasıyla 100, 93 ve 79 olarak gerçekleşmiştir.

(7) Diğer yerli üreticilerin Pazar payları 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 120 ve 2016 yılında 154 seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.6 Fiyat Kırılması ve Baskısı

(1) Fiyat kırılması ve baskısı hesabında TÜİK verileri temel alınmıştır. Fiyat kırılması, dampingli ithal ürünün Türkiye pazarına giriş fiyatlarının yerli üretim dalının fiyatlarının ne kadar altında kaldığını gösterir. Fiyat kırılması hesabında, önlem konusu ülkelerden Güney Kore'den gerçekleştirilen ithalatın CIF bedeline ülkemiz ile Güney Kore arasında ihdas edilmiş serbest ticaret anlaşmasından kaynaklı % 1,3- %2,6 arasında yıl bazında değişen oranda gümrük vergisi ile % 5 oranında gümrükleme masrafı ve Endonezya'dan gerçekleştirilen ithalatın CIF bedeline % 4 oranında gümrük vergisi ile %5 oranında gümrükleme masrafı eklenerek inceleme konusu ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatı bulunmuştur. Bu şekilde elde edilen fiyat, yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurtiçi satış fiyatı ile mukayese edilerek soruşturma konusu ülkenin ihraç fiyatının yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama iç piyasa satış fiyatını hangi oranda kırdığı tespit edilmiştir.

(2) Fiyat baskısı ise, dampingli ithalat fiyatlarının Türkiye piyasasında yerli üretim dalının olması gereken satış fiyatının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermektedir. Fiyat baskısı hesabında, önlem konusu ülkelerden inceleme konusu ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatı yukarıda açıklanan şekilde bulunmuştur. Elde edilen fiyat, yerli üretim dalının ticari maliyetine makul kar eklenerek hesaplanan satış fiyatı ile mukayese edilerek önlem konusu ülkenin ihraç fiyatının yerli üretim dalının ortalama iç piyasa satış fiyatlarını hangi oranda baskıladığı tespit edilmiştir.

(3) Güney Kore menşeli inceleme konusu ürün ithalatının Türkiye piyasasına giriş fiyatlarının yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarını kırmadığı ve baskı altında tutmadığı tespit edilmiştir.

(4) Endonezya menşeli inceleme konusu ürün ithalatının Türkiye piyasasına giriş fiyatlarının, yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarını 2014 yılında % 3X oranında, 2015 yılında %X kırdığı fakat 2016 yılında kırmadığı görülmektedir. Diğer taraftan, 2014 yılında %1X oranında yerli üretim dalı fiyatlarını baskı altına aldığı görülmekle birlikte 2015 ve 2016 yıllarında baskı oluşturmadığı görülmektedir.

(5) Bu çerçevede nihai bildirim sonrasında taraflardan gelen görüşlerde fiyat kırılması ve baskısının olmadığı ve önlem konusu ülkelerden yapılan ithalatın birim fiyatlarının diğer ülke birim fiyatlarından yüksek olduğu ve zarara neden olmadığı ifade edilmiştir. Yapılan değerlendirmede, önlemin varlığında fiyat kırılmasının ve baskısının olmamasının nedeni olarak; önlemin etkinliği sonrası önlem konusu ülkelerden ithalatın kompozisyonun değişmiş olabileceği, Endonezya'dan ithalatın 2015-2016 yıllarında çok düşük seviyelerde oluşu ve fiyatın gösterge olmaktan uzak olması, TL cinsinden yurtiçi fiyatlarının artmamış olmasına rağmen 2015 ve 2016 yıllarında döviz kurunda gerçekleşen artıştan dolayı TL cinsi satış fiyatlarının ABD Doları karşılığının düşüş göstermesinin etkili olduğu düşünülmekte olup önlemin kalkması durumunda zararın devamına ya da yeniden meydana gelmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

4.7 Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri başvuru sahibi Sasa'nın 2014-2016 dönemine ilişkin verilerinin esas alınması suretiyle incelenmiştir. Diğer taraftan, eğilimin sağlıklı bir şekilde incelenmesi amacıyla Türk Lirası bazındaki veriler için on iki aylık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılarak enflasyondan arındırılmış reel değerler kullanılmış ve 2014 yılı verileri 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

a) Üretim, Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının şikayet konusu ürün için 2014 yılında 100 olan üretim miktar endeksi, 2015 yılında 93'e gerilemiş olup bahse konu endeks 2016 yılında 102'ye yükselmiştir. Aynı dönemde yerli üretim dalının kurulu kapasitesi kullanım oranı endeksi sırasıyla 100, 93 ve 87 olarak gerçekleşmiştir.

b) Yurtiçi Satışlar

(1) Yerli üretim dalının şikayet konusu ürün için 2014 yılında 100 olarak kabul edilen yurtiçi satış miktarı endeksi 2015 yılında 89'a düşmüş ve 2016 yılında ise 126 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yurtiçi satış hasılatı endeksi ise sırasıyla 100, 80 ve 108 olarak gerçekleşmiştir.

c) Yurtiçi Fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının şikayet konusu ürün için ağırlıklı ortalama yurtiçi satış fiyatı 2014 yılında 100, 2015 yılında 99 ve 2016 yılında ise 94 olarak gerçekleşmiştir.

ç) İhracat

(1) Yerli üretim dalının ihracat miktar endeksi 2014 yılında 100, 2015 yılında 127 olarak gerçekleşmiş ve 2016 yılında ise 14'e gerilemiştir.

d) Pazar Payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 77'ye gerilemiş ve 2016 yılında ise 101 olarak gerçekleşmiştir.

e) Maliyetler

(1) Yerli üretim dalının söz konusu ürün için 2014 yılında reel olarak 100 kabul edilen birim ticari maliyeti 2015 yılında 91'e ve 2016 yılında ise 85'e gerilemiştir.

f) Karlılık

(1) Yerli üretim dalının satış birim fiyatlarının ticari maliyetlerine oranla daha az düşüş göstermesi nedeniyle yurtiçi satışlardan elde ettiği birim kar 2014 yılında 100 olarak kabul edildiğinde, 2015 yılında 74'e gerilemiş ve 2016 yılında ise 91 olarak gerçekleşmiştir. Yurtdışı satışların birim karlılıklarına bakıldığında ise incelenen yıllar itibarıyla 100, 53 ve 74 olarak gerçekleşmiştir.

g) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının 2014 yılında 100 olan dönem sonu stok miktar endeksi 2015 yılında ise 57'ye, 2016 yılında ise 36'ya gerilemiştir.

ğ) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının 2014 yılında 100 olarak kabul edilen poliester elyaf üretiminde çalışan doğrudan işçi sayısı endeksi 2015 yılında 92'ye gerilemiş ve 2016 yılında ise 103 seviyesine yükselmiştir.

h) Ücretler

(1) Yerli üretim dalında çalışan işçilerin aylık ücretleri endeksi 2014 yılında 100 olarak kabul edildiğinde, 2015 yılında 110'a ve 2016 yılında ise 116'ya yükselmiştir.

ı) Verimlilik

(1) Üretimde çalışan işçi başına üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 101, 2016 yılında ise 99 olarak gerçekleşmiştir.

ı) Nakit Akışı

(1) Yerli üretim dalının poliester elyaf üretim ve satışı ile sağladığı reel nakit akışı endeksi (Kar+Amortisman) 2014 yılında 100 iken 2015 ve 2016 yıllarında ise sırasıyla 69 ve 101 olarak gerçekleşmiştir.

j) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 101'e, 2016 yılında ise 141'e yükselmiştir.

k) Sermaye Artışı

(1) Yerli üretim dalının 2014 yılında 100 olarak kabul edilen öz sermayesi 2015 yılında 95'e gerilemiş, 2016 yılında ise 155'e yükselmiştir.

l) Yatırımlar

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerine ilişkin yenileme yatırımları 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 64'e ve 2016 yılında 80'e inmiştir. Kapasite artışı için yapılan tevsi yatırımlar endeksi ise 2015 yılında 100 iken 2016 yılında ise 2.690 olarak gerçekleşmiştir.

m) Yatırımların Geri Dönüş Oranı

(1) Yerli üretim dalının söz konusu üründe yatırım hasılatı (Kar/Aktifler) oranı 2014 yılında 100 iken 2015 yılında 85'e gerilemiş, 2016 yılında ise 98 seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.8 Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergelerin Değerlendirilmesi

(1) Yukarıdaki veriler ışığında, yerli üretim dalının üretim değerinde, yurtiçi satış birim fiyatlarında, ihracat miktarında, yurtiçi satış ve toplam satış karlılığında, kapasite kullanım oranında ve üretim verimliliğinde düşüşler olduğu tespit edilmiştir.

(2) Diğer taraftan, dampinge karşı önlemin varlığında yerli üretim dalının yurtiçi satış miktarında iyileşme olduğu görülmektedir. Yurtiçi satışlarda meydana gelen artışın üretime yansımadağı, bunun nedeninin yerli üretim dalının pazar payını koruma hedefi ve yurtdışı

satışlarda yaşanan azalışı karlılıktan feragat etmek pahasına kompanse etme çabasında olduğu değerlendirilmektedir.

(3) Bu kapsamda, nihai bildirim sonrasında taraflardan gelen görüşlerde yerli üretim dalının muhtelif ekonomik göstergelerinin olumlu seyrettiği dolayısıyla önlemin devamı için herhangi bir gerekçe bulunmadığı ifade edilmiştir. Yönetmelik'in 17 nci maddesi "Dampingli veya sübvansiyonlu ithalatın üretim dalı üzerindeki etkisinin incelenmesi; satışlar, kârlar, üretim, piyasa payı, verimlilik, yatırım hasılatı ve kapasite kullanımındaki fiili ve potansiyel azalma; yurt içi fiyatları etkileyen unsurlar; dumping marjının büyüklüğü; nakit akışı, stoklar, istihdam, ücretler, büyüme, sermaye veya yatırımları artırma yeteneği üzerindeki fiili veya potansiyel olumsuz etkiler dahil olmak üzere, üretim dalının durumu ile ilgili tüm etkenleri ve göstergeleri kapsar. Bu liste sınırlayıcı değildir ve bu etkenlerin biri veya birkaçı mutlaka belirleyici bir yargıya temel teşkil etmeyebilir." hükmünü haizdir. Bu çerçevede, yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin tamamı bir arada değerlendirilmiş olup mevcut önlemin etkisiyle yerli üretim dalının yukarıda belirlenen bazı ekonomik göstergelerinin olumlu seyrettiği fakat önlemin yürürlükten kalkması durumunda özellikle karlılık ve karlılığa bağlı olan diğer göstergelerdeki finansal kırılganlığın kolaylıkla olumsuzla dönebileceği değerlendirilmektedir.

5. DAMPİNGİN VE ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1 Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi hükümleri gereğince, önlemlerin yürürlükten kalkması halinde dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, önleme tabi ülkedeki kapasite ve ihracat potansiyeli ve talebi etkileyen unsurlar incelenmiştir.

5.2 Soruşturma Konusu Ülkedeki Yerleşik Kapasite ve İhracat Potansiyeli

(1) Dünyada iklim değişiklikleri, ekilebilir alanların azalması pamuk fiyatlarını arttıracığından, poliesterlere olan talebin artacağı öngörülmektedir. Pamuk arzındaki azalışın, önümüzdeki yıllarda dünyada poliester elyafa olan talebi arttırmasına neden olacağı düşünülmektedir. 90'lı yıllarda 10 milyon ton civarında olan dünya poliester elyaf üretimi artarak 2016 yılında 50 milyon tona ulaşmıştır. Önlem konusu ülkeler ise dünya poliester elyaf üreten ve ihraç eden ülkeler arasında ön sıralarda yer almaktadırlar.

(2) Bu çerçevede, önlem konusu ülkelerin üretim miktarları IHS Chemical raporlarından, ihracat kabiliyetleri ise Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Center) verileri kapsamında incelenmiştir.

(3) Güney Kore'nin 2016 yılı üretim rakamı 714 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerçekleştiği ihracata bakıldığında ise, üretiminin önemli bir kısmını ihraç ettiği görülmekte olup söz konusu ihracat 2014 yılında 645 bin ton, 2015 yılında 678 bin ton, 2016 yılında ise 714 bin ton seviyelerinde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Güney Kore söz konusu ürünün ihracatında yaklaşık %21 pay ile 2016 yılında dünya sıralamasında Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Ayrıca, Güney Kore ihracatının %35'ini AB ülkelerine,

%18'ini ABD'ye ve %2,5'ini ise Rusya Federasyonu'na gerçekleştirmektedir. Bu durum Güney Kore'nin hali hazırda Türkiye'ye önemli bir ihracat potansiyeli bulunduğunu göstermektedir.

(4) Güney Kore'nin dünyaya ihracatındaki birim fiyatlara bakıldığında 2014'de 1.539 ABD Dolar/Ton olan birim fiyatın 2015'de 1.250 ABD Dolar/Ton'a, 2016'da ise 1.105 ABD Dolar/Ton'a gerilediği görülmüştür.

(5) Endonezya'nın 2016 yılı üretim rakamı 675 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Önlem konusu üründe gerçekleştirdiği ihracata bakıldığında, söz konusu ihracatın 2014 yılında 139 bin ton, 2015 yılında 152 bin ton 2016 yılında ise 145 bin ton seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Endonezya söz konusu ürünlerin ihracatında yaklaşık % 4 pay ile 2016 yılında dünya sıralamasında altıncı sırada yer almaktadır. Ayrıca, Endonezya ihracatının %24,9'unu Bangladeş'e, %22,4'ünü ise AB ülkelerine gerçekleştirmektedir. Bu durum Endonezya'nın hali hazırda artan bir ihracat potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

(6) Endonezya'nın dünyaya ihracatındaki birim fiyatları 2014'de 1.335 ABD Dolar/Ton iken , 2015'de 1.081 ABD Dolar/Ton'a ve 2016 yılında ise 1.035 ABD Dolar/Ton'a gerilediği ve ortalama birim fiyatların altında seyrettiği görülmüştür.

(7) Bu çerçevede nihai bildirim sonrasında taraflardan gelen görüşlerde, Endonezya'dan gerçekleşen ithalatın yıllar itibariyle azaldığı ve anılan ithalatın birim fiyatlarının diğer ülke birim fiyatlarından yüksek olduğu dolayısıyla mevcut önlemin yürürlükten kaldırılması durumunda zararın devamına yada yeniden meydana gelmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir. Mevcut önlemin etkisiyle söz konusu ithalatın azaldığı değerlendirilmekte olup yukarıda belirtildiği üzere Endonezya'nın gerek üretim gerekse de ihracat seviyesinin yüksek oluşu, dağıtım ve pazarlama kanallarını iyi bilmeleri ve esas soruşturmada tespit edilen dumping marjları nedeniyle önlemlerin yürürlükten kalkması halinde dumpingli ithalatın ve yerli üretim dahil üzerinde bu ithalattan kaynaklanan zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

(8) Diğer taraftan, taraflardan gelen görüşlerde, soruşturma konusu ürün açısından Türkiye'nin Güney Kore için ana pazarlardan olmadığı ifade edilmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere, anılan ülkenin en önemli ihracatçı ülkelerden birisi olduğu, ihracatının önemli bölümünün Türkiye'ye yakın coğrafyalara gerçekleştirdiği belirtilmiş olup hali hazırda tüketim miktarı artmakta olan Türkiye'ye önemli bir ihracat potansiyeli bulunduğunu göstermektedir.

5.3 Talebi Etkileyen Unsurlar

(1) Fiyata duyarlı (talebin fiyat esnekliğinin yüksek olduğu) söz konusu ürün ithalatının büyük miktarlarda ve kolaylıkla Türkiye pazarına yönlendirilebileceği mütalaa edilmektedir.

(2) Bunun yanı sıra, önleme konu ülkelerdeki üretici/ihracatçıların üretimlerinin büyük bölümünü ihracata yönlendirdikleri bilinmekte olup Türkiye pazarının potansiyelini, dağıtım ve pazarlama kanallarını iyi bilmeleri nedeniyle pazarın bu üreticiler için cazip koşullar sunduğu

değerlendirildiğinden, yürürlükteki önlemin kalkması halinde dumpingli ithalatın devamı veya tekrarının muhtemel olduğu düşünülmektedir.

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

6.1 Değerlendirme

(1) Esas soruşturma esnasında tespit edilen dumping marjları, önlem konusu ülkelerde yerleşik üretici-ihracatçı firmaların önlemin yürürlükten kalkması halindeki muhtemel davranışlarını yansıtacak önemli bir gösterge olduğundan dikkate alınmıştır. Buna göre, esas soruşturma sırasında Endonezya’da yerleşik üretici-ihracatçı firmalar için CIF ihraç fiyatının %6,2 ve %37,4’ü arasında; Güney Kore’de yerleşik üretici-ihracatçı firmalar için CIF ihraç fiyatının %11,9 ve %37,4’ü arasında dumping marjı tespit edilmiştir.

(2) ABD’nin Güney Kore menşeli ürünlere yönelik uyguladığı önlemin ve yürütmekte olduğu soruşturmanın anılan ülkede yerleşik ihracatçıların eğilimlerini göstermek için önem arz ettiği düşünülmektedir.

(3) Yürürlükte bir dumpinge karşı önlemin varlığında, yerli üretim dalının göstergeleri incelendiğinde önlem konusu ürünün üretim değerinde, yurtiçi satış birim fiyatlarında, ihracat miktarında, birim yurtiçi satış ve toplam satış karlılığında, kapasite kullanım oranında ve üretim verimliliğinde düşüşler olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan, dumpinge karşı önlemin varlığında yerli üretim dalının yurtiçi satış miktarında iyileşme olduğu görülmektedir. Yurtiçi satışlarda meydana gelen artışın üretime çok fazla yansımadağı, bunun nedeninin yerli üretim dalının pazar payını koruma hedefi ve yurtdışı satışlarda yaşanan azalışı karlılıktan feragat etmek pahasına kompanse etme çabasında olduğu değerlendirilmektedir.

(4) Güney Kore menşeli inceleme konusu ürün ithalatının Türkiye piyasasına giriş fiyatlarının yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarını kırmadığı ve baskı altında tutmadığı; Endonezya menşeli inceleme konusu ürün ithalatının Türkiye piyasasına giriş fiyatlarının, yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarını 2014 yılında % 3X oranında, 2015 yılında %X kırdığı fakat 2016 yılında kırmadığı ve 2014 yılında %1X oranında yerli üretim dalının fiyatlarını baskı altına aldığı görülmekle birlikte 2015 ve 2016 yıllarında baskı oluşturmadığı görülmektedir.

(5) Önleme konu ürünün Güney Kore’den yapılan ithalatı 2014-2016 yıllarında artış göstermiş ve sırasıyla 7.018 ton, 9.585 ton ve 10.552 ton olarak gerçekleşmiştir. Güney Kore menşeli ürün ithalatının toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ise 2014 yılında % 4,5 olan payın 2016 yılında %7 seviyesine yükseldiği görülmektedir. Endonezya’dan yapılan ithalat ise 2014-2016 yılları arasında sırasıyla 4.135 ton, 568 ton ve 37 ton olarak gerçekleşmiş olup Endonezya menşeli ürün ithalatının toplam ithalat içindeki payı ise 2014 yılında %2,7 iken 2016 yılında %0,02 seviyesine gerilediği görülmektedir.

(6) İlaveten, önlem konusu üründe 2016 yılında Güney Kore’nin 714 bin ton, Endonezya’nın 675 bin ton üretimi bulunmakta olup anılan ülkeler dünya ihracatında ikinci ve altıncı sırada yer almaktadırlar. Yakın döneme ilişkin projeksiyonlara bakıldığında, Güney Kore ve

Endonezya'nın önlem konusu üründeki üretim ve ihracat kapasitelerini koruyacağı ve mevcut konumlarını devam ettireceği değerlendirilmektedir.

(7) Tüm bu hususlar ışığında, önlemlerin yürürlükten kalkması halinde dampedli ithalatın ve yerli üretim dalının üzerinde bu ithalattan kaynaklanan zararın devam etmesinin/yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

6.2 Sonuç

(1) Soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurul'un kararı ve Ekonomi Bakanının onayı ile 16/5/2012 tarihli ve 28294 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/11) kapsamında uygulanmakta olan dampinge karşı önlemin mevcut haliyle uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Madde	Menşe Ülke	Firma Unvanı	Dampinge Karşı Önlem (CIF %)
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	Güney Kore	Tüm firmalar	6,20%
		Endonezya	P.T . Indorama Synthetics Tbk	6,20%
			Diğerleri	12%

Ekonomi Bakanlığından:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2018/14)

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, yerli üreticiler Oğuz Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş., Bakırlar İplik San. ve Tic. Ltd. Şti., Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş., BTD Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Can Tekstil Entegre Tesisler ve Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş., Özdoku Tekstil San. Tic. Ltd. Şti., Kimteks Tekstil İnş. Tic. ve San. A.Ş., Uğurteks Tekstil Ürünleri Tic. ve San. A.Ş., Meteks Moda Dokuma Kumaş San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Akın Tekstil A.Ş. tarafından yapılan ve Şimşek Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti., Bossa Tic. ve San. İşl. A.Ş., Arseteks Tekstil Tarım Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti., Almodo Altunlar Tekstil San. ve Tic. A.Ş. ve Tarsus Tekstil Sanayi ve Tic. A.Ş. firmaları tarafından desteklenen başvuruya istinaden Çin Halk Cumhuriyeti menşeli “sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat” ürününe yönelik yürürlükte bulunan dampinge karşı kesin önleme ilişkin olarak bir nihai gözden geçirme soruşturması açılması ve açılan soruşturmanın usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,

b) ÇHC: Çin Halk Cumhuriyetini,

c) Genel Müdürlük: Bakanlık İthalat Genel Müdürlüğünü,

ç) GTP: Gümrük tarife pozisyonunu,

d) NGGS: Nihai Gözden Geçirme Soruşturmasını,

e) TGTC: İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetvelini,

f) Yönetmelik: 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta

Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliği,

ifade eder.

Önleme tabi ürün

MADDE 4 – (1) Önleme tabi ürün, 55.13, 55.14, 55.15 ve 55.16 GTP’leri altında sınıflandırılan “sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat”tır.

(2) Bahse konu GTP’ler, yalnızca bilgi amaçlı verilmiş olup bağlayıcı mahiyette değildir.

(3) Önleme tabi ürünün TGTC’de yer alan tarife pozisyonunda ve/veya eşya tanımında yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Başvurunun temsil niteliği

MADDE 5 – (1) Başvuru aşamasında sunulan delillerden, başvuruda bulunan firmaların Yönetmeliğin 18 inci ve 20 nci maddeleri çerçevesinde yerli üretim dalını temsil niteliğini haiz olduğu anlaşılmış olup, Tebliğin ilgili bölümlerinde bu firmalar, yerli üretim dalı olarak anılacaktır.

Mevcut önlem

MADDE 6 – (1) 15/2/2001 tarihli ve 24319 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2001/2) uyarınca, ÇHC menşeli “sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat” ithalatında CIF bedelin %87’si oranında dumpinge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuştur.

(2) Söz konusu önleme ilişkin yürütülen ilk NGGS 19/6/2007 tarihli ve 26557 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2007/10) ile; ikinci NGGS ise 5/5/2013 tarihli ve 28638 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2013/10) ile sonuçlandırılmış olup, anılan soruşturmalar sonucunda dumpinge karşı kesin önlemin aynen uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

(3) ÇHC menşeli “sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat” ithalatında uygulanmakta olan dumpinge karşı önlemin Bulgaristan ve Polonya üzerinden menşe saptırması yapılarak etkisiz kılındığı iddiası ile başlatılan önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma neticesinde, 22/8/2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2015/40) ile Bulgaristan ve Polonya menşeli olarak beyan edilen ve/veya bu ülkeler çıkışlı ithalatta, ÇHC menşeli önlem konusu ürün için yürürlükte bulunan dumpinge karşı kesin önlem ile aynı oranda dumpinge karşı kesin önlemin yürürlüğe konulmasına karar verilmiştir.

Gerekeç

MADDE 7 – (1) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünce, 11/7/2017 tarihli ve 30121 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/19) ile mevcut önlemin yürürlükten kalkacağı ve ilgili ürünün yerli üreticilerinin veya yerli üretim dalı adına hareket ettiğini tevsik eden gerçek veya tüzel kişi ya da kuruluşların mevzuatta öngörülen sürelerde yeterli delillerle desteklenmiş bir başvuru ile NGGS açılması talebinde bulunabilecekleri duyurulmuştur.

(2) Mezûr ilanı müteakip yerli üretim dalı tarafından iletilen başvuruların incelenmesi neticesinde, ÇHC menşeli önleme konu ürün için uygulanan dumpinge karşı önlemin yürür-

lükten kalkması halinde dampingin ve zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğuna ilişkin olarak bir NGGS açılmasını haklı kılabilecek bilgi, belge ve delillerin mevcut olduğu anlaşılmıştır.

Karar ve işlemler

MADDE 8 – (1) Yapılan inceleme sonucunda; NGGS açılabilmesi için yeterli bilgi, belge ve delillerin bulunduğu anlaşıldığından, İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunun kararı ve Ekonomi Bakanının onayı ile ÇHC menşeli önlem konusu ürüne yönelik olarak Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde bir NGGS açılmasına karar verilmiştir.

(2) Soruşturma, Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Piyasa ekonomisi değerlendirmesi

MADDE 9 – (1) ÇHC’de yerleşik soruşturmaya tabi üretici veya üreticilerin soruşturma konusu ürünün üretiminde ve satışında Yönetmeliğin Ek 1 inci maddesindeki ölçütler çerçevesinde piyasa ekonomisi koşullarının geçerli olduğunu 12 nci maddede belirtilen süreler içinde yeterli deliller ile ispat etmesi durumunda bu üretici veya üreticiler için normal değer tespiti Yönetmeliğin 5 inci maddesi, aksi takdirde Yönetmeliğin 7 nci maddesi hükümleri uygulanır. Yönetmeliğin 7 nci maddesi hükümlerinin tatbiki halinde adı geçen ülke için piyasa ekonomisi uygulayan emsal ülke olarak Türkiye’nin seçilmesi öngörülmüştür.

Soru formlarının iletilmesi

MADDE 10 – (1) Soruşturma açılmasını müteakip, başvuruda belirtilen ve Bakanlıkça tespit edilen soruşturmaya konu ürünün bilinen ithalatçılarına, soruşturma konusu ülkede yerleşik bilinen üretici/ihracatçılarına ve soruşturmaya konu ülkenin Ankara’daki Büyükelçiliğine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliği, başvurunun gizli olmayan özeti ve soru formlarına erişim hususunda bilgiye yer verilir.

(3) Bakanlıkça tespit edilememesi nedeniyle bildirim gönderilemeyen veya kendilerine bildirim ulaşmayan diğer ilgili tarafların soru formuna Bakanlığın internet sayfasındaki ilgili bölümden erişimleri mümkündür.

Cevapların ve görüşlerin toplanması

MADDE 11 – (1) Soruşturmaya ilişkin yazılı ve sözlü iletişim Türkçe yapılıdır. İlgili tarafların soru formuna ilişkin yanıtlarını ve bu yanıtlar dışında kalan tüm bilgi, belge, görüş ve taleplerini yazılı olarak Türkçe sunmaları gerekir. Türkçe dışında bir dilde sunulan yanıt, bilgi, belge, görüş ve talepler dikkate alınmaz.

(2) İlgili taraflar, soru formunda istenilen bilgiler haricinde soruşturmaya ilgili olduğu düşünülen diğer bilgi, belge ve görüşlerini, destekleyici deliller ile birlikte Genel Müdürlüğe yazılı olarak 12 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde sunabilir.

(3) Soruşturmanın sonucundan etkilenebileceklerini iddia eden; ancak 10 uncu maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamına girmeyen meslek kuruluşları, tüketici dernekleri, üretim dalındaki işçi veya işveren sendikaları, ürünü girdi olarak kullanan işletmeler gibi diğer ilgili taraflar görüşlerini Genel Müdürlüğe yazılı olarak 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre içerisinde sunabilir.

(4) İlgili taraflarca soru formuna verilen cevaplar, soruşturmaya ilgili sunulan diğer bilgi, belge ve görüşler ile destekleyici deliller aksi belirtilmedikçe yazılı olarak sunulur. Yazılı sunumlarda ilgili tarafların isim ve unvanı, adres bilgileri, elektronik posta adresi, telefon, faks numaraları belirtilir. “Türkiye’de yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler” tarafından yazılı sunumlarda kendilerine ait KEP adresleri de belirtilir.

(5) Soruşturma süresince Yönetmeliğin 22 nci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde gizlilik kaydıyla verilen her türlü bilgi, belge ve görüşün gizli olmayan bir özeti sunulur. Gizli olmayan özet, esas bilginin makul ölçüde anlaşılmasına olanak sağlayacak ayrıntıda olur. İlgili taraflar, istisnai hallerde bu bilgilerin özetlenemeyecek nitelikte olduklarını belirtebilir. Bu gibi istisnai durumlarda, bilgilerin özetlenemeyecek nitelikte olmasının nedenlerinin belirtilmesi gerekir.

(6) Soruşturmada “Türkiye’de yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler”, soru formlarına cevapları ile resmi görüşlerini kendilerine ait KEP adreslerinden Bakanlığın aşağıda yer alan KEP adresine gönderir.

KEP Adresi: ekonomi@hs01.kep.tr

(7) Soruşturmada “Yurtdışında yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler”, soru formlarına cevapları ile resmi görüşlerini Bakanlığın aşağıda yer alan EBYS e-posta adresine ve posta adresine gönderir.

EBYS E-posta Adresi: ithebys@ekonomi.gov.tr

Posta Adresi: T.C. Ekonomi Bakanlığı

İthalat Genel Müdürlüğü

Damping ve Sübvansiyon Araştırma Dairesi

Söğütözü Mah. 2176. Sok. No:63 Çankaya/ANKARA

Süreler

MADDE 12 – (1) 10 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirim gönderildiği bütün ilgili taraflar için soru formunu cevaplama süresi, soruşturmanın açılışına ilişkin bildirim gönderildiği tarihten itibaren posta süresi dâhil 37 gündür.

(2) 10 uncu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan bildirim gönderilemediği ilgili taraflar ile 11 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen bütün ilgili taraflar, soruşturma ile ilgili görüşlerini ve soru formuna ilişkin cevaplarını bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren başlayacak 37 günlük süre içerisinde sunabilir.

(3) Soruşturmanın sonucundan etkilenebileceklerini iddia eden 11 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren diğer ilgili taraflar, soruşturma ile ilgili görüşlerini bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren soruşturmanın akışını etkilemeyecek şekilde soruşturma süreci içerisinde sunabilir.

İşbirliğine gelinmemesi

MADDE 13 – (1) Yönetmeliğin 26 ncı maddesi hükmü çerçevesinde, ilgili taraflardan birinin verilen süreler dâhilinde ve istenilen biçimde gerekli bilgi ve belgeleri sağlamaması ya da bu bilgi ve belgelere erişimi reddetmesi veya soruşturmayı engellediğinin anlaşılması veya yanlış ya da yanıltıcı bilgi vermesi hallerinde söz konusu taraf işbirliğine gelmemiş sayılır. Bu gibi hallerde soruşturma kapsamındaki geçici veya nihai belirlemeler, olumlu ya da olumsuz şekilde, mevcut verilere göre yapılır.

(2) İlgili tarafların işbirliğine gelmemesi veya kısmen işbirliğine gelmesi halinde bahse konu taraf için soruşturmanın sonucu işbirliğine gelmesine nazaran daha az avantajlı olabilir.

Meri önlem uygulanması

MADDE 14 – (1) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca meri önlem soruşturma sonuçlanıncaya kadar yürürlükte kalmaya devam eder.

Yetkili merci ve adresi

MADDE 15 – (1) Soruşturma ile ilgili bilgi ve belgeler ile görüşlerin aşağıda belirtilen yetkili mercie iletilmesi gerekir.

Posta Adresi:

T.C. Ekonomi Bakanlığı

İthalat Genel Müdürlüğü

Damping ve Sübvansiyon Araştırma Dairesi

Söğütözü Mah. 2176. Sok. No:63 Çankaya/ANKARA

KEP Adresi: ekonomi@hs01.kep.tr

EBYS E-posta Adresi: ithebys@ekonomi.gov.tr

Faks: +90 312 204 86 33

Soruşturmanın başlangıç tarihi

MADDE 16 – (1) Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2017/172

Karar Sayısı : 2018/32

Karar Tarihi: 28.3.2018

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Alanya 3. Asliye Ceza Mahkemesi
(Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi sıfatıyla)

İTİRAZIN KONUSU: 22.12.2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 29. ve 30. maddelerinin Anayasa'nın 2., 13. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Marka hakkına tecavüz suçundan sanığın cezalandırılması talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun'un itiraz konusu 29. ve 30. maddeleri şöyledir:

"Marka hakkına tecavüz sayılan fiiller

Madde 29- (1) Aşağıdaki fiiller marka hakkına tecavüz sayılır:

a) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 7 nci maddede belirtilen biçimlerde kullanmak.

b) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markayı taklit etmek.

c) Markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak, dağıtmak, başka bir şekilde ticaret alanına çıkarmak, ithal işlemine tabi tutmak, ihraç etmek, ticari amaçla elde bulundurmak veya bu ürüne dair sözleşme yapmak için öneride bulunmak.

ç) Marka sahibi tarafından lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devretmek.

(2) 19 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü tecavüz davalarında def'i olarak ileri sürülebilir. Bu durumda kullanıma ilişkin beş yıllık sürenin belirlenmesinde dava tarihi esas alınır."

"Marka hakkına tecavüze ilişkin cezai hükümler

Madde 30- (1) Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal üreten veya hizmet sunan, satışa arz eden veya satan, ithal ya da ihraç eden, ticari amaçla satın alan, bulunduran, nakleden veya depolayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) *Marka koruması olduğunu belirten işareti mal veya ambalaj üzerinden yetkisi olmadan kaldıran kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.*

(3) *Yetkisi olmadığı hâlde başkasına ait marka hakkı üzerinde devretmek, lisans veya rehin vermek suretiyle tasarrufla bulunan kişi iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.*

(4) *Bu maddede yer alan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.*

(5) *Bu maddede yer alan suçlardan dolayı cezaya hükmedebilmek için markanın Türkiye’de tescilli olması şarttır.*

(6) *Bu maddede yer alan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.*

(7) *Başkasının hak sahibi olduğu marka taklit edilerek üretilmiş malı, satışa arz eden veya satan kişinin bu malı nereden temin ettiğini bildirmesi ve bu suretle üretenlerin ortaya çıkarılmasını ve üretilmiş mallara elkonulmasını sağlaması hâlinde hakkında cezaya hükmolunmaz.”*

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi içtüzüğü hükümleri uyarınca Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ’in katılımlarıyla 29.11.2017 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural ve sınırlama sorunları görüşülmüştür.

2. Anayasa’nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddelerine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa’ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 6769 sayılı Kanun’un 29. ve 30. maddelerinin iptallerini talep etmiştir. Kanun’un itiraz konusu 29. maddesinin (1) numaralı fıkrasında marka hakkına tecavüz teşkil eden fiiller farklı bentlerde ayrı ayrı gösterilmiş, (2) numaralı fıkrasında da marka hakkının tescil başvurusuna yönelik önceden yapılmış itirazların açılan tecavüz davalarında defî olarak ileri sürülebileceği hükmüne bağlanmıştır.

4. İtiraz yoluna başvuran Mahkemede bakılmakta olan dava, sanığın marka hakkına tecavüz sayılan fiillerden biri olan ve Kanun'un 29. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde tanımlanmış bulunan "*Markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini ... bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak, ... ticari amaçla elde bulundurmak*" eylemine ilişkindir. Bu itibarla Kanun'un 29. maddesinin marka hakkına tecavüz sayılan diğer hâllerin düzenlendiği (1) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (ç) bentleri ile (c) bendinde yer alan "*...bildiği...*", "*...dağıtmak, başka bir şekilde ticaret alanına çıkarmak, ithal işlemine tabi tutmak, ihraç etmek,...*" ve "*...veya bu ürüne dair sözleşme yapmak için öneride bulunmak.*" ibarelerinin söz konusu davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle anılan ibareler ve bentler yönünden başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

5. Kanun'un itiraz konusu 29. maddesinin (1) numaralı fıkranın (c) bendinin kalan bölümünde yer alan ve marka hakkına tecavüz olarak belirtilen eylemlerin ise uyumsuzluğa konu markanın taklit edildiğinin fail tarafından bilindiği hâl ile bilinmesi gerektiği hâl yönünden geçerli ortak kural niteliği taşıması nedeniyle bu bölüme ilişkin esas incelemenin bakılmakta olan davanın konusunun gözetilerek "*...veya bilmesi gerektiği...*" ibaresi ile sınırlı olarak yapılması gerekir.

6. Öte yandan itiraz yoluna başvuran Mahkemede görülmekte olan davada tecavüz konusu olduğu iddia edilen markanın tescil başvurusuna yönelik sanığın herhangi bir itirazının da bulunmaması nedeniyle marka hakkının tesciline ilişkin yapılmış itirazların tecavüz davalarında defî olarak ileri sürülebilmesini öngören Kanun'un 29. maddesinin (2) numaralı fıkrasının da uyumsuzlukta uygulanma olanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle anılan fıkra yönünden de başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

7. Kanun'un itiraz konusu 30. maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkrasında ise marka hakkına tecavüze ilişkin cezai hükümlere yer verilmiş, (4) numaralı fıkrasında marka hakkına tecavüz suçlarının bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâli düzenlenmiştir.

8. Bakılmakta olan davada isnat edilen suç, bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmemiş olup sanığın Kanun'un 30. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "*Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal ... satışa arz eden veya satan, ... ticari amaçla satın alan, bulunduran, ... veya depolayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.*" biçimindeki hüküm uyarınca cezalandırılması talep edilmektedir. Bu itibarla (1) numaralı fıkrada cezalandırmayı gerektiren diğer eylemlere ilişkin bulunan "*...üreten veya hizmet sunan,...*", "*...ithal ya da ihraç eden,...*" ve "*...,nakleden...*" ibareleri ile marka hakkına tecavüze ilişkin diğer cezai hükümlerin düzenlendiği 30. maddenin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının somut uyumsuzlukta uygulanma olanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle anılan ibareler ve fıkralar yönünden başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

9. İtiraz konusu (1) numaralı fıkranın kalan bölümünde öngörülen cezanın ise marka hakkına tecavüz olarak aynı fıkrada belirtilen tüm eylemler yönünden geçerli ortak kural niteliği taşıması nedeniyle bu bölüme ilişkin esas incelemenin bakılmakta olan davanın konusu gözetilerek "*...satışa arz eden veya satan,...*", "*...ticari amaçla satın alan, bulunduran,...*" ve "*... veya depolayan...*" ibareleriyle ile sınırlı olarak yapılması gerekir.

10. Diğer yandan 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde, bir davaya bakmakta olan mahkemenin bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda iptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarının açıklanması gerektiği belirtilmiş ve anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükmü bağlanmıştır.

11. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde de itiraz yoluna başvuran Mahkemenin gerekçeli kararında, Anayasa'ya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasa'nın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Yine İçtüzüğü'nün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde de Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilirse itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği; (2) numaralı fıkrasında ise anılan (b) bendi uyarınca verilen kararın itiraz yoluna başvuran Mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurusuna engel olmadığı belirtilmiştir.

12. Yapılan incelemede, itiraz yoluna başvuran Mahkeme tarafından Kanun'un 30. maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarının hangi nedenlerle Anayasa'nın 2., 13. ve 38. maddelerine aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmediği anlaşılmıştır.

13. Buna göre 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasına aykırı olduğu anlaşılan, Kanun'un 30. maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarına yönelik itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

14. Açıklanan nedenlerle 22.12.2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun;

A. 29. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (ç) bentlerinin, (c) bendinde yer alan “...bildiği...”, “...dağıtmak, başka bir şekilde ticaret alanına çıkarmak, ithal işlemine tabi tutmak, ihraç etmek...” ve “...veya bu ürüne dair sözleşme yapmak için öneride bulunmak.” ibareleri ile (2) numaralı fıkrasının itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

2. (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin kalan bölümünün esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin “...veya bilmesi gerektiği...” ibaresi ile sınırlı olarak yapılmasına,

B. 30. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasında yer alan “...*üreten veya hizmet sunan, ...*”, “...*ithal ya da ihraç eden, ...*” ve “...*nakleden...*” ibareleri ile (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

2. (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarına yönelik başvurunun, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin REDDİNE,

3. (1) numaralı fıkrasının kalan bölümünün esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin “...*satışa arz eden veya satan, ...*”, “...*ticari amaçla satın alan, bulunduran, ...*” ve “...*veya depolayan...*” ibareleriyle sınırlı olarak yapılmasına,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

15. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Volkan HAS tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünülür:

A. İtirazın Gerekeçesi

16. Başvuru kararında özetle; marka hakkına yönelik tecavüz fiillerinin hukuki yaptırımlarla önenebileceği, anılan fiillerin suç olarak düzenlenmesinin adil olmadığı, suçla bağlanan yaptırımın ölçülü olmadığı, bu durumun ceza hukukunun “ikincilik” özelliğiyle de bağdaşmadığı, iltibas suretiyle marka hakkına tecavüzün suç olarak düzenlenmesinin her bir mahkeme tarafından subjektif değerlendirmelerin yapılmasına ve farklı sonuçlara ulaşılmasına yol açacağı, taklit edildiğini bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla başkasına ait markayı taşıyan ürünleri satan veya ticari amaçla elinde bulunduran kişilerin cezalandırılmasında kasıt unsurunun gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitinde tereddütlere neden olduğu, belirlilik ile suç ve cezaların kanuniliği ilkelerinin ihlal edildiği belirtilerek kuralların Anayasa’nın 2., 13. ve 38. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

17. Kanun’un itiraz konusu kuralı içeren 29. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde, markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmanın, dağıtmanın, başka bir şekilde ticaret alanına çıkarmanın, ithal işlemine tabi tutmanın, ihraç etmenin, ticari amaçla elde bulundurmanın veya bu ürüne dair sözleşme yapmak için öneride bulunmanın marka hakkına tecavüz sayılan fiiller olduğu öngörülmektedir. İtiraz konusu kural söz konusu bentte yer alan “...*veya bilmesi gerektiği...*” ibaresidir.

18. Kanun’un itiraz konusu diğer kuralı içeren 30. maddesinin (1) numaralı fıkrasında da başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal üreten veya hizmet sunan, satışa arz eden veya satan, ithal ya da ihraç eden, ticari amaçla

satın alan, bulunduran, nakleden veya depolayan kişinin bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. İtiraz konusu diğer kural söz konusu fıkrada yer alan “...satışa arz eden veya satan,...”, “...ticari amaçla satın alan, bulunduran,...” ve “...veya depolayan...” ibareleridir.

19. Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devleti olarak nitelendirilmiştir. Hukuk devletinin temel unsurlarından biri de “belirlilik” ilkesidir. Bu ilkeye göre; yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, kanundan belirli bir kesinlik içinde hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlayabilir.

20. Hukuki güvenlik ve belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin ön koşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi; hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

21. Belirlilik ilkesi ise yalnızca yasal belirliliği değil daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olma gibi niteliklere ilişkin gereklilikleri karşılaması koşuluyla mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır.

22. Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında, “Kimse, ...kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.” denilerek “suçun kanuniliği”, üçüncü fıkrasında da “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.” denilerek “cezanın kanuniliği” ilkesi getirilmiştir. Anayasa’da öngörülen suçta ve cezada kanunilik ilkesi, ceza hukukunun da temel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca, hangi fiillerin suç sayıldığının ve bu fiillere verilecek cezaların hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak bir şekilde kanunda gösterilmesi; kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir.

23. İtiraz konusu “...veya bilmesi gerektiği...” ibaresi uyarınca markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markanın taktit edildiğini bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak ve ticari amaçla elde bulundurmak marka hakkına tecavüz sayılan bir fiil olarak öngörülmüştür. İtiraz konusu “...satışa arz eden veya satan,...”, “...ticari amaçla satın alan, bulunduran,...” ve “...veya depolayan...” ibareleriyle de başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal satışa arz etmek, satmak, ticari amaçla satın almak, bulundurmak veya depolamak fiilleri suç olarak düzenlenmiş ve bu suç işleyenlerin bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Böylece kanun koyucu bazı fiilleri markaya tecavüz niteliğinde kabul etmek suretiyle marka hakkını bu fiillere karşı hukuki koruma altına almış iken birtakım tecavüz eylemleri yönünden ise hukuki korumayla yetinmeyerek bu tecavüz eylemlerini suç olarak düzenlemiş ve marka hakkına cezai koruma da öngörmüştür.

24. Anayasa'nın 35. maddesinde "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir...*" denilmektedir. Mülkiyet hakkının devlete birtakım pozitif yükümlülükler yüklediği hususu Anayasa'nın 35. maddesinin lafzında açık bir biçimde düzenlenmemiş ise de bu hakkın sadece devlete atfedilebilen müdahalelere yönelik sınırlamalar getirdiği, bireyi üçüncü kişilerin müdahalelerine karşı korumasız bıraktığı düşünülemez. Pozitif yükümlülüklerin ortaya çıkmasının nedeni "gerçek anlamda koruma" sağlamasıdır. Temel hak ve özgürlüklerin sadece devletin negatif müdahaleleri yönünden korunması, kişileri üçüncü kişilerin eylemleri yönünden korumasız bırakacaktır. Bu durum ise Anayasa'nın ilgili maddelerinde sağlanan güvencelerin etkisiz hâle gelmesine yol açabilecektir.

25. Ayrıca Anayasa'nın bir bütün olarak yorumlanması durumunda mülkiyet hakkının bireylerin müdahalelerine karşı devletten korunma talep etmeyi de kapsadığı sonucuna ulaşılması kaçınılmazdır. Anayasa'nın 5. maddesinde kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya çalışmak, devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Kişilerin refah, huzur ve mutluluğunu sağlama ve onların hak ve özgürlüklerini sınırlayan kısıtlamaları kaldırmaya çalışma ödevi, devletin mülkiyet hakkına yönelik bireyler arasında gerçekleşen ihlalleri önlemek hususunda tedbirler almasını zorunlu kılmaktadır.

26. Mülkiyet hakkının konusunu maddi ve gayrimaddi mallar oluşturmaktadır. Taşınır ve taşınmaz mallar maddi mallar kapsamında iken fikri ve sınai mülkiyet hakları gayrimaddi mallar kapsamında bulunmaktadır. Bir markanın sahibine sağladığı haklar ise "marka hakkı" olarak adlandırılmakta ve marka hakkı, fikri ve sınai mülkiyet hakkı kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle marka hakkının etkili biçimde korunmasına yönelik tedbirlerin alınması, Anayasa'nın 35. maddesiyle devlete yüklenmiş olan bireylerin mülkiyet hakkına üçüncü kişilerden gelebilecek müdahaleleri önleme şeklindeki pozitif yükümlülüğün gereğidir.

27. 6769 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre marka; bir işletmenin mal veya hizmetlerini bir başka işletmenin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlayacak şekilde sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde sicilde gösterilebilir olması koşuluyla kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler, malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işareten oluşabilir.

28. Bu tanım ışığında markanın teklifi, ayırt ediciliği, taklit edilememe ve belli ölçüde garanti sunma işlevine sahip olabilmesi üçüncü kişilerin markadan bekledikleri temel özelliklerdir.

29. Mülkiyet hakkının konusunu oluşturan marka hakkının hangi usul ve yöntemle korunacağını belirleme konusunda kanun koyucunun takdir yetkisi bulunmaktadır. Bu takdir yetkisi kapsamında kanun koyucu, izlediği suç politikası gereği bazı eylemleri ceza hukuku alanından çıkarıp yalnızca haksız fiil olarak düzenleyebileceği gibi korudukları hukuki yararları ve neden olduğu sonuçları esas alarak birtakım eylemleri haksız fiilin ötesinde suç olarak düzenleyebilir ve farklı yaptırımlara tabi kılabilir. Kanun koyucunun bu konudaki tercih ve takdirinin yerindeliğinin incelenmesi, anayasal denetimin kapsamı dışında kalmaktadır. Bu itibarla itiraz konusu kurallar uyarınca marka hakkına tecavüz eylemlerinin bir kısmının sadece haksız fiil olarak düzenlenmesinde, bir kısmının ise suç sayılmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

30. Öte yandan itiraz konusu kurallar incelendiğinde hangi fiillerin marka hakkına tecavüz sayılacağı, hangi fiillerin suç teşkil edeceği, hangi yaptırımın uygulanacağı hususlarının ayrıntılı olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır. Buna göre markanın taklit edildiğini bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak ve ticari amaçla elde bulundurmak marka hakkına tecavüz sayılan bir fiili oluşturmakta iken başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal satışı arz etmek, satmak, ticari amaçla satın almak, bulundurmak veya depolamak fiilleri suç teşkil etmekte ve bu suçu işleyenler bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılmaktadır. Marka hakkına tecavüz edilen kişinin mahkemeye yöneltebileceği talepler Kanun'un 149. maddesinde, açabileceği hukuk davası ise 150. maddesinde açıkça düzenlenmiştir. Bu nedenlerle itiraz konusu kurallarla hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal veya cezai yaptırımın ya da sonucun bağlandığı, uygulanacak yaptırım ve cezanın miktarı ve türü açıkça ortaya konulduğundan kurallarda hukuki belirsizlik söz konusu olmadığı gibi suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine de aykırılık bulunmamaktadır.

31. Marka hakkına iltibas suretiyle tecavüz ederek bir malı “...satışa arz eden veya satan,...”, “...ticari amaçla satın alan, bulunduran,...” ve “...veya depolayan...” kişinin cezalandırılmasını öngören Kanun'un 30. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...iltibas...” kavramı, genel bir kavram olmakla birlikte belirsiz ve öngörülemez nitelikte değildir. Madde gerekçesinde “karıştırılma ihtimali” olarak tanımlanmış anılan kavramın hukuki niteliği ve objektif anlamı, mahkemelerin içtihatlarıyla belirlenebilecek durumdadır. Bu yönüyle kuralların belirsiz olduğu söylenemez.

32. Bununla birlikte hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesi uyarınca düzenlemelerde öngörülen yaptırım, insan onuruna aykırı bulunmamalı ve suçla yaptırım arasında bir ölçüsüzlüğe yol açmamalıdır. Ölçülülük ilkesi “elverişlilik”, “gereklilik” ve “orantılılık” olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. “Elverişlilik”, başvuru önlemin ulaşılacak istenen amaç için elverişli olmasını, “gereklilik” başvuru önlemin ulaşılacak istenen amaç bakımından gerekli olmasını, “orantılılık” ise başvuru önlem ve ulaşılacak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kuralda öngörülen düzenleme ile ulaşılacak istenen amaç arasında da “ölçülülük ilkesi” gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur.

33. Kanun'un 30. maddesinin (6) numaralı fıkrasına göre marka hakkına tecavüz suçunun soruşturulması ve kovuşturulmasının şikâyete bağlı olduğu; (7) numaralı fıkrasında başkasının hak sahibi olduğu markanın taklit edilerek üretilmiş malı, satışa arz eden veya satan kişinin bu malı nereden temin ettiğini bildirmesi ve bu suretle üretenlerin ortaya çıkarılmasını ve üretilmiş mallara el konulmasını sağlaması hâlinde hakkında cezaya hükümlenmeyeceği belirtilmek suretiyle aktif pişmanlık nedenine yer verildiği, suçun hukuki konusu doğrultusunda suça bağlanan yaptırımın türünün ve miktarının ulaşılacak istenen amaç için elverişli ve gerekli olduğu, amaç ve araç arasında makul ve uygun bir ilişki kurulduğu gözetildiğinde suç olarak öngörülmüş itiraz konusu kurallara bağlanan yaptırımın ölçülü olmadığı söylenemez.

34. Diğer yandan itiraz konusu “...veya bilmesi gerektiği...” ibaresinin kast unsurunun varlığının tespitinde tereddütlere neden olduğu ileri sürülmüş ise de marka hakkına tecavüz suçunun manevi unsurunun somut olayda gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin değerlendirmenin yargılamayı gerçekleştiren ceza mahkemesi tarafından ceza hukukunun genel hükümlerine göre yapılacak olması ve anılan itiraz konusu kuralın da bu genel hükümlerden ayrılmayı gerektirmemesi karşısında söz konusu iddia yerinde görülmemiştir.

35. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 13. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

IV. HÜKÜM

22.12.2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 29. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan "...veya bilmesi gerektiği..." ibaresi ile 30. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...satışa arz eden veya satan,...", "...ticari amaçla satın alan, bulunduran,..." ve "...veya depolayan..." ibarelerinin Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve itirazın REDDİNE, 28.3.2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:**Esas Sayısı : 2017/120****Karar Sayısı : 2018/33****Karar Tarihi: 28.3.2018****İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR:**

1. Bursa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (E.2017/120)
2. Ankara 11. İcra Hukuk Mahkemesi (E.2018/13)

İTİRAZLARIN KONUSU: 12.1.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kesin olarak karar verir" ibaresinin Anayasa'nın 36., 37. ve 138. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talepleridir.

OLAY: İlk derece mahkemelerince verilen kararlara karşı istinaf yoluna başvurulması sonucu söz konusu kararların bölge adliye mahkemelerince kaldırılması ve davaların yeniden görülmek üzere dosyaların kararları veren mahkemelere gönderilmesi üzerine yapılan yargılamada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkemeler, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının itiraz konusu ibarenin de yer aldığı (a) bendi şöyledir:

"Duruşma yapılmadan verilecek kararlar

Madde 353- (1) Ön inceleme sonunda dosyada eksiklik bulunmadığı anlaşılırsa;

a) Aşağıdaki durumlarda bölge adliye mahkemesi, esası incelemeden kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar verir:

1) Davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermiş olması.

2) İleri sürülen haklı ret talebine rağmen reddedilen hâkimin davaya bakmış olması.

3) Mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması.

4) Diğer dava şartlarına aykırılık bulunması.

5) Mahkemece usule aykırı olarak davanın veya karşı davanın açılmamış sayılmasına, davaların birleştirilmesine veya ayrılmasına, karar verilmiş olması.

6) *Mahkemeye, tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması.*”

II. İLK İNCELEME

A. E.2017/120 Sayılı Başvuru Yönünden

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ’in katılımlarıyla 31.5.2017 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle sınırlama sorunu görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurular itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kural ile sınırlıdır.

3. Başvuran Mahkeme, 6100 sayılı Kanun'un "*Duruşma yapılmadan verilecek kararlar*" başlıklı 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*...kesin olarak karar verir*" ibaresinin iptalini talep etmiştir.

4. Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması durumunda, bölge adliye mahkemesince yapılan ön inceleme sonucunda dosyada eksiklik bulunmadığının anlaşılması hâlinde bölge adliye mahkemesinin esas incelemeyi kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar vereceği hâller altı alt bent hâlinde sayılmıştır. Kesin olarak karar verilecek bu hâller davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermiş olması, haklı ret talebine rağmen reddedilen hâkimin davaya bakmış olması, mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması, diğer dava şartlarına aykırılık bulunması, mahkemeye usule aykırı olarak davanın veya karşı davanın açılmamış sayılmasına, davaların birleştirilmesine veya ayrılmasına, karar verilmiş olması ve mahkemeye tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olmasıdır.

5. Başvuran Mahkemede bakılmakta olan davada Bölge Adliye Mahkemesi, Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendinde yer alan "*...gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması*" gerekçesine dayanarak dosyanın yeniden görülmek üzere ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Bu bağlamda, bakılmakta olan davada Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendinde yer alan "*...gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması*" ibaresi dışındaki kuralların davada uygulanma olanağı bulunmadığından kuralın bu ibare yönünden sınırlı olarak incelenmesi gerekir.

6. Açıklanan nedenlerle 12.1.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kesin olarak karar verir" ibaresinin esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin aynı fıkranın (a) bendinin (6) numaralı alt bendinde yer alan "...gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması" ibaresi yönünden yapılmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B. E.2018/13 Sayılı Başvuru Yönünden

7. Anayasa Mahkemesi içtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 28.2.2018 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle sınırlama sorunu görüşülmüştür.

8. Başvuran Mahkeme, 6100 sayılı Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kesin..." ibaresinin iptalini talep etmiştir.

9. Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının itiraz konusu kuralın yer aldığı (a) bendinde, ön inceleme sonunda dosyada eksiklik bulunmadığının anlaşılması halinde bölge adliye mahkemesinin, esasa incelemeyi kaldırılmasına ve davanın yeniden görüşülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi kargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar vereceği haller düzenlenmektedir.

10. Başvuran Mahkemede bakılmakta olan davada Bölge Adliye Mahkemesi, Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendine dayanarak dosyanın yeniden görülmek üzere ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Bu bağlamda bakılmakta olan davada Kanun'un 353. maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendi dışındaki kuralların uygulanma olanağı bulunmadığından itiraz konusu kuralın aynı fıkranın (a) bendinin (6) numaralı alt bendi yönünden incelenmesi gerekir.

11. Açıklanan nedenlerle 12.1.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kesin..." ibaresinin esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin, aynı fıkranın (a) bendinin (6) numaralı alt bendi yönünden yapılmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. BİRLEŞTİRME KARARI

12. 12.1.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kesin ..." ibaresinin, aynı fıkranın (a) bendinin (6) numaralı alt bendi yönünden iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin E.2018/13 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2017/120 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2017/120 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 28.2.2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

13. Başvuru kararları ve ekleri, Raportör Hülya ÇOŞTAN ÇETİN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayananlar ve ilgili görülen

Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüştülüp düşünüldü:

A. İtirazların Gerekçeleri

14. Başvuru kararlarında özetle; itiraz konusu kural uyarınca bölge adliye mahkemesi tarafından verilen kaldırma kararının kesin olduğu, buna karşılık ilk derece mahkemelerinin Yargıtay kararlarına karşı dahi direnme kararı verebildiği, delillerin hiçbirini toplanmadan karar verilmesi şartı gerçekleşmeksizin Bölge Adliye Mahkemesi tarafından kesin nitelikte kaldırma kararı verildiği, kesin olarak verilen kaldırma kararının hâkimin takdirini ortadan kaldırdığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 36., 37. ve 138. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

15. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 141. ve 142. maddeleri yönünden de incelenmiştir.

16. Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendine göre ilk derece mahkemesince tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbirini toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması ve bu karara karşı istinaf yoluna başvurulması durumunda, Bölge Adliye Mahkemesince yapılan ön inceleme sonucunda dosyada eksiklik olmadığına anlaşılmaması hâlinde esasının incelenmeden kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar verileceği belirtilmektedir.

17. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*" denilerek yargı organlarına davacı ve davalı olarak başvurabilme hakkı ve bunun doğal sonucu olarak da iddia, savunma ve adil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır. Bu düzenleme ile güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmayı ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden birisidir.

18. Anayasa'nın 141. maddesinin son fıkrasında "*Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.*" denilmiş ve "*usul ekonomisi*" olarak da adlandırılan bu ilkeyle yargılama maliyetinin en düşük şekilde olmasının ve bu sürecin mümkün olan en hızlı yöntemlerle gerçekleştirilmesinin yargının görevlerinden olduğu ifade edilmiştir.

19. Anayasa'nın 142. maddesinde "*Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.*" hükmüne yer verilmiştir. Hukuk devletinde kanun koyucu, Anayasa'nın temel ilkelerine ve Anayasa'da öngörülen kurallara bağlı kalmak koşuluyla yargılama usullerinin belirlenmesi konusunda takdir yetkisine sahiptir.

20. Anayasa'nın hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkını düzenleyen 36. maddesinde bu hakka yönelik herhangi bir sınırlama nedeni öngörülmemiş ise de mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla

düzenleneceğini öngören Anayasa'nın 142. ve davaların mümkün olan süratle sonuçlandırılmasını öngören Anayasa'nın 141. maddelerinin hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkının kapsamının belirlenmesinde gözetilmesi gerektiği açıktır. Anayasa'nın tüm maddeleri aynı etki ve değerde olup aralarında bir üstünlük sıralaması bulunmadığından uygulamada bunlardan birine öncelik tanımak mümkün değildir. Bu nedenle Anayasa'da aynı konuya ilişkin bulunan farklı düzenlemelerin birlikte uygulanmasını sağlayacak şekilde yorum yapılması kural olmakla birlikte bazı durumlarda Anayasa kurallarından biri diğerinin sınırını oluşturabilmektedir. Bu bağlamda hukuk sisteminin ve özellikle yargılama usulünün yargılamaların makul süre içinde bitirilmesini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesi ve bu düzenlemelerde davaların nedensiz olarak uzamasına yol açacak usul kurallarına yer verilmemesi makul sürede yargılanma ilkesinin bir gereğidir. Ancak bu amaçla alınacak kanuni tedbirlerin yargılama sonucunda işin esasına yönelik adil ve hakkaniyete uygun bir karar verilmesine engel oluşturmaması gerekir. Açıklanan bu kurallara uygun olmak kaydıyla yargılama yöntemini belirlemek ise Anayasa'nın 142. maddesi gereğince kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır.

21. Kanun'un 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendinde ifade edilen "*Mahkemece, tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması*" hâli önemli bir usul eksikliği niteliği taşıdığından bölge adliye mahkemesine dosyanın esasını incelemeyen kararın kesin olarak kaldırma yetkisi tanınmıştır. Bölge Adliye Mahkemesinin delillerin hiçbirinin toplanmadığı veya gösterilen delillerin hiç değerlendirilmediği gerekçesiyle verdiği kesin nitelikteki kaldırma kararı, davanın esasına ilişkin bir husus olmayıp yargılamaya ilişkin usul kuralının açık ve ağır ihlaline dayanmaktadır. İlk derece mahkemesi tarafından tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden verilen bir kararın esastan yapılacak bir denetime uygun olmadığı da açıktır.

22. Delillerin hiçbirinin toplanmadığı veya gösterilen delillerin hiç değerlendirilmediği gerekçesi ile verilen kaldırma kararına kesin nitelik tanınmasının sebebi; davanın esasına ilişkin olmayan, yargılama usulüne ilişkin açık ve ağır nitelikteki böyle bir ihlalin tespitine rağmen söz konusu ihlal giderilmeksizin ilk derece mahkemesinin kararında ısrar etmesinin önüne geçmek suretiyle davaların uzamasını ve mahkemelerin iş yükünün çoğalmasının engellemektir. Kişiler arasındaki uyuşmazlıkların kısa sürede ve kesin çözümü, usul ekonomisi bakımından önemli olduğu gibi davanın taraflarını davanın uzaması sebebiyle oluşabilecek mağduriyetlere karşı korumak bakımından da önem arz etmektedir.

23. Bu bağlamda davaların uzamasını ve mahkemelerin iş yükünün çoğalmasının engellemeye yönelik kamu yararı amacıyla öngörülen kuralın adil yargılanma hakkını, adalet duygusunu zedeleyen ve demokratik toplum düzeninin gerekleri ile çelişen bir yönü bulunmadığı gibi davaların kısa sürede sonuçlandırılmasını öngören Anayasa'nın 141. maddesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır. Kaldı ki Anayasa'da tüm mahkeme kararlarının istinaf veya temyiz yoluna tabi olması gerektiğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir. Kanun koyucu Anayasa'nın 141. maddesini de dikkate alarak yargılamanın hızlandırılmasında kamu yararı görmüştür.

24. Öte yandan Anayasa'nın 138. maddesinin birinci fıkrasında, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları ve Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri; ikinci fıkrasında ise hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı belirtilerek

hukuk devleti olmanın zorunlu bir gereği olan mahkemelerin bağımsızlığı teminat altına alınmıştır.

25. Bununla birlikte Anayasa'nın 138. maddesinde, kanun yollarına başvurmayı ve bir mahkeme kararının başka bir hâkim veya mahkemece incelenmesini engelleyici bir hüküm bulunmamaktadır. Bu maddenin öngördüğü bağımsızlığın amacı, bir uyumsuzluğun tek bir hâkim veya mahkemece nihai olarak çözümlenmesi değil, yargı işlerinin dışarıdan gelecek etkilerden uzak ve yalnız hukuki ölçülere göre değerlendirilip hükme bağlanmasını sağlamaktır. Bu bakımdan verilen kararların veya hükümlerin Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygunluğunu güvence altına almak üzere bir işin veya davanın, başka bir hâkim veya mahkemeye incelettirilmesini ve o hâkim veya mahkemenin kararının ilk hâkim veya mahkeme için bağlayıcı olmasını öngören bir kanun hükmü, Anayasa'nın sözü edilen maddesindeki bağımsızlık ilkesine aykırılık oluşturmaz.

26. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 36., 138., 141. ve 142. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 37. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

V. HÜKÜM

12.1.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kesin olarak karar verir" ibaresinin, aynı fıkranın (a) bendinin (6) numaralı alt bendi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 28.3.2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRÇÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ